

[Svend Erik Sørensen.]

som vi fuldt ud kan tilslutte os og meget gerne vil være med til at fremme, og heller ikke med hensyn til fordelingen af indtægterne ved olieudvindingen, hvis der findes olie deroppe, fordelingen på henholdsvis landskassen og statskassen, så mener mit parti ikke, at olieprojekterne skal forsinkes yderligere. Vi finder det også ejendommeligt, at hr. Lars Emil Johansen faktisk med sin forespørgsel og med denne dagsorden, vi nu har på bordet, prøver på at sabotere landsrådets afgørelser, samtidig med at man taler om, at man vil fremme Grønlands selvstændighed.

Kristeligt folkeparti forstår, at denne sag optager alle i Grønland. Den bør også optage alle i dette ting — vi burde være mange flere her i eftermiddag — og alle dem, vi repræsenterer. Vi ved jo fra lande, hvor der udvindes olie, at der gribes dybt ind i en lang række forhold, dybt ind også i folkets sjæl. Vi behøver blot at tænke på udviklingen oppe i Norge, der kun lige er begyndt, og hvor glæden over det rige oliefund derude på Ekofisk har været forbundet med bekymringer med hensyn til Norges kultur i kommende dage og år.

Hr. Lars Emil Johansen tager nok fejl, når han hævder, at der indtil nu kun har været tænkt på teknik og penge. Mit parti og sikkert mange med os vil fortsat være vågne over for de menneskelige aspekter i denne sammenhæng, men vi mener, at ingen bedre end grønlænderne selv kan sætte ind her og bør gøre det. Der ligger en mægtig udfordring til landsrådet, til alle ansvarlige i Grønland og også, og ikke mindst, til Grønlands kirke og dens ungdomsarbejde og sociale arbejde i den udvikling, som er begyndt, og som, selv om den ikke må forceres unødigt, næppe lader sig standse.

Kristeligt folkeparti kan erklære sig enig med Grønlandsministeren i konklusionen af hans svar på forespørgslen, og vi må afvise dagsordenen.

Fuglsang (DKP):

Fra kommunistisk side synes vi, at det er et beskedent og rimeligt krav, når grønlænderne henstiller, at spørgsmålet om oliekoncessioner udskydes til efter gennemførelsen af en hjemmestyreordning. Vi vil støtte et

sådant krav og som følge deraf også stemme for den dagsorden, der er foreslået.

Lige så lidt som grønlænderne, og mange andre for øvrigt, forstår vi den hast, hvormed spørgsmålet tilsyneladende nu skal jages igennem, bl. a. også ret så kort forud for, at der skal være valg til det grønlandske landsråd.

Det, vi diskuterer her i salen i almindelighed og ikke mindst i denne sag i særdeleshed, er jo politik, og de ting, jeg måtte sige, og som andre siger, skal ikke udtrykke nogen bestemt kritik af Grønlandsministeren og ej heller af de embedsmænd, som har udarbejdet de koncessionsforslag, der ligger her. Men for mig at se er det meget, meget naturligt, at spørgsmålet om ejendoms- og rådighedsretten over Grønlands olie og andre naturlige råstoffer knyttes sammen med spørgsmålet om det grønlandske folks selvstyre overhovedet og med det udkast til en hjemmestyreordning, som netop er kommet, og som må betragtes som et led i en udvikling, der i stadig højere grad må øge det grønlandske folks ret til og mulighed for selv at forme sin fremtid.

Et af grundproblemerne i dette forslag er netop spørgsmålet om, hvilke områder der fremover skal betragtes som grønlandske særområder, og hvilke der er fælles med det øvrige Danmark. Det er jo ikke tilfældigt, at blandt særområderne nævnes netop ejendomsretten til jorden og til undergrunden. Det er vel for så vidt i naturlig overensstemmelse med, at jorden i Grønland i modsætning til hernelde stadig væk betragtes som en slags samfundseje. Men spørgsmålet her får en ganske særlig betydning i forbindelse med grønlændernes udvikling henimod større selvstændighed.

Grønland er ikke blot et smukt land, men det er også sådan, at det grønlandske folk så at sige lever på de menneskelige eksistensmuligheders yderste grænse. Vi har f. eks. kunnet konstatere de alvorlige følger af selv små klimaændringer. Men derfor kan et virkeligt selvstyre og en virkelig national udvikling af det grønlandske folk heller ikke adskilles fra, at grønlænderne selv får rådigheden over deres naturlige muligheder, deres jord og deres råstoffer.

Derfor betragter vi det som et ganske naturligt krav, at afgørelsen om udvindelsen